

Datum
2020-12-22

Henrik Wingfors
henrik.wingfors@energiforetagen.se
tfn 076- 623 63 55

Socialminister Lena Hallengren
Kopia till: inrikesminister Mikael Damberg, energiminister
Anders Ygeman samt regeringens vaccinsamordnare
Richard Bergström

Hemställan om att ta hänsyn till samhällets funktionalitet som en trygg energiförsörjning i den nationella strategin för covid-19-vaccination

Energiföretagen Sverige är bekymrade över att samhällets funktionalitet inte ens tycks övervägas vid prioriteringsordningar för kommande vaccinering mot covid-19. Energibranschen bedömer att en strategi med en sådan avvägning skulle kunna minska risken för avbrott i energiförsörjningen. Behovet är därmed stort att säkerställa att Regeringen och Folkhälsomyndigheten i sin vaccinationsstrategi på allvar väger in behovet av samhällsviktig verksamhet såsom el- och värmeförsörjningen.

Hemställan

Energiföretagen Sverige hemställer att regeringen genom socialministern säkerställer att hänsyn tas till samhällets behov en trygg energiförsörjning när strategin för Covid-19-vaccination tas fram och genomförs i Sverige.

Bakgrund

Våra medlemsföretag förser hela det svenska samhället med el och fjärrvärme, och svarar därmed för ytterst centrala funktioner. All verksamhet i vårt samhälle är beroende av el. Huvuddelen av bebyggelsen i våra tätorter, inklusive vårdcentraler, äldreboenden och sjukhus, är beroende av fjärrvärme. Störningar i el- eller värmeförsörjningen medför därmed allvarliga konsekvenser och skulle kraftigt försvåra hanteringen av pågående pandemi.

Skydd av samhällets funktionalitet tycks väga alltför lätt

Sverige går, liksom resten av världen, igenom en mycket stor utmaning, och vi inser att det kräver svåra politiska beslut och prioriteringar. Det finns en lång och väletablerad praxis där regering och riksdag får in beslutsunderlag från sina sektorsmyndigheter för att därefter väga samman olika samhällsmål inför beslut.

Vår erfarenhet under coronapandemin är dock att samhällsmål vid sidan av folkhälsan, sjukvårdens kapacitet och samhällsekonomin inte på allvar vägs in vid beslut. De farhågor och perspektiv som förmedlas via sektorsmyndigheterna Svenska kraftnät och Energimyndigheten förefaller inte nå regeringen eller regionerna. Det [brev](#) som vi skrivit till Folkhälsomyndigheten är efter en månad fortfarande obesvarat, varför vi nu vänder oss till regeringen.

Värme- och elförsörjningen är kritisk för pandemihantering

Fjärrvärme- och elförsörjningen är beroende av att personal för vissa kritiska funktioner såsom drift och avhjälpande underhåll alltid finns tillgänglig. På många mindre orter sköts detta av endast en handfull individer med specialistkompetens.

Hittills har energiföretag genom kraftfulla insatser lyckats väl i att skydda verksamhet och kritisk personal. Men nu i december har det som branschen varnat för under hela hösten tyvärr börjat inträffa. Personal i driftskritiska funktioner har insjuknat i covid-19, trots strikta skyddsåtgärder. Säkerhetsmarginalerna krymper därmed, och risken för störningar och avbrott i energiförsörjningen ökar markant.

Skulle exempelvis ett långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen ske så växer en samhällskris ganska snabbt. Energimyndigheten, som analyserar försörjningstryggheten, menar att ett centralt svar på en sådan kris är inrättandet av värmestugor, och det redan efter något dygn. Men att under en coronakris samla stora mängder människor, inklusive riskgrupper, i samma lokal vore naturligtvis mycket olyckligt och helt olämpligt. Därutöver skulle naturligtvis hälso- och sjukvårdens förmåga påverkas kraftigt.

Svenska kraftnät och Energimyndigheten har i sin rapportering till MSB återkommande rapporterat om nödvändigheten av att rutiner för prioritering av samhällsviktig verksamhet behöver etableras. Svenska kraftnät har i varje nationell lägesrapport sedan den 31 augusti påtalat detta behov, både för provtagning och kommande vaccinering.

Nu har somliga länsstyrelser glädjande nog påbörjat ett arbete för att stödja regionerna att etablera sådana rutiner för provtagning – fem månader efter att de fått uppdraget.

Väg in samhällskritiska verksamheter vid vaccineringen

Men vi är, liksom nämnda myndigheter, bekymrade över tecken på att skydd av samhällets funktionalitet inte ens övervägs vid prioriteringsordningar för kommande vaccinering mot covid-19. FoHM har fått regeringens uppdrag att, i samarbete med bland annat MSB, ta fram en nationell operativ plan för vaccination. Vi erfar dock att MSB inte varit delaktiga i uppdraget, och att FoHM på ett tidigt stadium aktivt valt bort möjligheten att prioritera samhällets funktionalitet.

Trots påstötningar från både Energiföretagen Sverige och Svenska kraftnät så har vi inte fått några som helst signaler på att en sammanvägning av samhällsmål har gjorts vid framtagandet av vaccineringsstrategin.

För oss förefaller det självklart att skyddet av vissa samhällskritiska funktioner måste få väga tungt. Risken för avbrott i exempelvis el-, värme- eller dricksvattenförsörjningen på grund av att driftskritisk personal insjuknar bör inte underskattas. Den samhällskritiska personalgruppen är givetvis inte samtliga anställda i energibranschen utan endast anställda med drift- och beredskapsfunktioner. Exakt antal går inte att ange, men det handlar om ca 5000 personer.

Vår hemställan

Energiföretagen Sverige hemställer att regeringen genom socialministern säkerställer att hänsyn tas till samhällets behov en trygg energiförsörjning när strategin för Covid-19-vaccination tas fram och genomförs i Sverige.

Stockholm som ovan

Gunilla Andrée, tf vd Energiföretagen Sverige

Energiföretagen Sverige ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Energitransportbranschen investerar omkring 30–35 miljarder kronor årligen. Med rätt förutsättningar kan vi fortsätta trygga energileveranserna till hushåll, företag och samhälle – varje sekund, året om – samtidigt som vi driver på den förändring som möjliggör framtidens energisystem. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.